

POBIERANIE, PRZECZYSZCZANIE I TRANSPORT MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO DO BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH

Każdy materiał biologiczny (krew, surowica, kał, wymazy) należy traktować jako potencjalnie zakaźny.

Próbki materiału biologicznego podczas ich przechowywania i transportu powinny być zabezpieczone w zamkniętych probówkach / pojemnikach / opakowaniach zbiorczych, bez możliwości otwarcia w celu dokonania zamiany oraz oznaczone napisem „**MATERIAŁ ZAKAŹNY**”.

BADANIA SEROLOGICZNE

Krew na badanie serologiczne pobrać na czczo z żyły na skrzep do suchej, jałowej próbki w ilości około 4 ml (od małych dzieci ok. 2-3 ml), ewentualnie surowicę bez hemolizy w ilości powyżej 1ml. Niezwłocznie dostarczyć do laboratorium w szczelnie zakorkowanej próbce w pozycji pionowej, zapewniając temp. od + 2°C do + 8°C.

Kał do badań w kierunku rota-, adeno-, astro-, norowirusów należy pobrać szpatułką do próbki kałowej w ilości ok. 5-10 g i szczelnie zamknąć oraz dostarczyć niezwłocznie do laboratorium w temp. od + 2°C do + 8°C.

BADANIA MOLEKULARNE

Wymaz z gardła i nosa należy pobrać wymazówką z tworzywa sztucznego z wacikiem z włókna syntetycznego do próbki z podłożem do transportu (m.in. PBS, nieinaktywowane podłoże transportowe Transport and preservation medium) i dostarczyć do laboratorium w ciągu 24 godzin w pozycji pionowej, w temp. chłodni (od +2°C do + 8°C), do tego czasu przechowywać w temp. od +2°C do + 8°C.

Kał do badań w kierunku HAV należy pobrać szpatułką do próbki kałowej w ilości ok. 5-10 g i szczelnie zamknąć oraz dostarczyć niezwłocznie do laboratorium w temp. od + 2°C do + 8°C.

POBRANIE KAŁU DO BADANIA

Naczynie, do którego ma być oddany kał przeznaczony do pobrania próbki do badania, powinno być uprzednio dobrze umyte i wyparzone wrzątkiem, np. nocnik, basen, naczynie jednorazowe, nakładka na toaletę.

Uwaga: Nie wolno pobierać próbek kału z ogólnodostępnych misek sedesowych, gdyż może to rzutować na wynik badania.

BADANIE BAKTERIOLOGICZNE:

Próbkę kału należy pobrać łyżeczką znajdującą się w pojemniku kałowym:

- wielkości orzecha laskowego – kał uformowany,
- 2 - 5ml – kał całkowicie płynny.

Pojemnik z próbką należy oznaczyć za pomocą nalepki podając imię i nazwisko, datę i godz. pobrania próbki.

Pojemnik z próbką należy umieścić w opakowaniu foliowym.

Do każdej próbki należy dołączyć wypełniony formularz zawierający niezbędne dane.

Uwaga – nie wolno zawiązać próbki w formularz.

Próbkę dostarczyć niezwłocznie do laboratorium nie później niż w ciągu 2 godz. od pobrania w temperaturze otoczenia. W przypadku, gdy próbka nie może zostać dostarczona do laboratorium w dniu pobrania pobrać wymaz z kału.

Pobieranie wymazu z próbki kału

Wymaz z kału pobiera się jałową wymazówką poprzez kilkukrotne obrócenie w materiale kałowym, a następnie umieszczenie w próbce z podłożem transportowym Stuarta. Tak pobrane próbki należy przechować w temp. od + 2°C do + 8°C maksymalnie do 72 godzin i dostarczyć do laboratorium w temperaturze otoczenia.

Pobieranie wymazu z odbytu

Wymaz z odbytu jest pobierany przez uprawniony personel medyczny (lekarz, pielęgniarka, diagnosta laboratoryjny) jałową wymazówką zwilżoną w jałowym roztworze 0,85% NaCl. Wymazówki należy włożyć na głębokość około 5 cm poza zwieracz odbytu i kilkukrotnie obrócić tak, aby na waciku znalazł się ślad kału z fragmentami złuszczonego nabłonka końcowego odcinka jelita grubego. Następnie wymazówkę umieszcza się w jałowej próbce z niewielką ilością płynu konserwującego (około 1-2 ml buforu fosforowo-glicerynowego). Tak pobrany wymaz dostarcza w ciągu 2 godzin do laboratorium, transportując go w temperaturze otoczenia.

Identyfikacja wyizolowanego szczepu bakteryjnego

Wyizolowany szczep bakteryjny dostarczyć na wymazówce z podłożem transportowym Stuarta, szczelnie zamkniętej próbce ze skosem agarowym lub w postaci hodowli na płycie Petriego. Probówkę bądź płytkę zawinąć w materiał chłonny (wata, bibuła) i umieścić w opakowaniu zapobiegającym uszkodzeniu jego zawartości.

Szczep bakteryjny pobrany na podłoże transportowe dostarczyć w ciągu 24 godzin w temperaturze otoczenia. Jeśli nie jest to możliwe, próbki pobrane na podłoże transportowe przechowuje się maksymalnie do 72 godzin w temp. od + 4°C do + 8°C.

Szczep bakteryjny pobrany na podłoże inne niż transportowe dostarczyć w ciągu 24 godzin w temperaturze otoczenia.

BADANIE PARAZYTOLOGICZNE:

Kał pobiera się łyżeczką osadzoną na korku i umieszcza w jałowym pojemniku. Należy pobrać materiał z różnych miejsc świeżego kału w ilości ½ pojemnika kałowego. Próbkę kału dostarcza się do laboratorium w ciągu 2 godz. od pobrania w temperaturze otoczenia.

Pobieranie wymazu metodą przylepca celofanowego w/g Grahama:

Wymaz okołoodbytniczy pobrać zaraz po przebudzeniu przed wypróżnieniem i myciem. Przylepiec celofanowy odkleić od szkiełka. Lepką stroną przylepca wymazać fałdy odbytnicze. Po pobraniu materiału przylepiec ponownie przykleić na szkiełko. Próbkę dostarcza się do laboratorium w dniu pobrania w temperaturze otoczenia.

Klauzula informacyjna w zakresie przetwarzania danych osobowych:

Działając na podstawie z art. 13 i 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) – zwanego dalej „Rozporządzeniem (UE) 2016/679”, informuję Panią/Pana:

1. Administratorem danych osobowych przetwarzanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku jest Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, ul. Legionowa 8, 15-099 Białystok;
2. Dane kontaktowe Inspektora Ochrony Danych w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku: ul. Legionowa 8, 15-099 Białystok, e-mail: iod.wsse.bialystok@sanepid.gov.pl, telefon 85 740 85 89;
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w celu związanym z zawarciem i realizacją umowy zlecenia na wykonanie badań laboratoryjnych (wykonanie badań, obsługa realizacji zlecenia oraz podejmowanie działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego) - na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a i b oraz art. 9 ust. 2 lit. a oraz h, w przypadku przetwarzania danych osobowych osób upoważnionych do odbioru sprawozdań z badań – na podstawie art. 6 lit. f Rozporządzenia (UE) 2016/679. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, ale niezbędne dla potrzeb wykonania umowy w zakresie określonym przepisami art. 78 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny i ustawy z dnia 15 września 2022 r. o medycynie laboratoryjnej, a w przypadku niepodania danych osobowych badania laboratoryjne nie zostaną wykonane. Zgoda może zostać cofnięta w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem;
4. Dane podlegające przetwarzaniu: imię i nazwisko, data urodzenia, numer PESEL, obywatelstwo, płeć, numer telefonu, adres miejsca zamieszkania; a w przypadku przetwarzania danych osobowych osób upoważnionych do odbioru sprawozdań z badań: imię i nazwisko osoby upoważnionej, adres zamieszkania osoby upoważnionej, nr PESEL osoby upoważnionej, numer telefonu osoby upoważnionej;
5. Dane mogą być przekazane:
 - a. właściwemu państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, w razie dodatniego wyniku badania w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych,
 - b. instytutowi badawczemu, ośrodkowi referencyjnemu, wojewódzkiej stacji sanitarno-epidemiologicznej lub powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej – w przypadku przekazywania do nich materiału klinicznego lub wyizolowanego biologicznego czynnika chorobotwórczego w celu przeprowadzania dalszych badań;
6. Dane będą przechowywane przez okres 20 lat, zgodnie z przepisami określającymi okres przechowywania dokumentów w celach archiwalnych;
7. Przysługuje Panu/Pani prawo do żądania od administratora dostępu do własnych danych osobowych, ich sprostowania lub uzupełnienia, usunięcia danych osobowych w przypadkach przewidzianych prawem, przenoszenia danych osobowych, ograniczenia przetwarzania danych oraz prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych;
8. Przysługuje Panu/Pani prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa;
9. Dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego ani organizacji międzynarodowej;
10. Dane objęte zleceniem na badanie mikrobiologiczne, wprowadzone do systemu informatycznego Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku, nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany ani nie będą poddane profilowaniu.